

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések a előfizetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adtnak vissza.</p>	<p>PRELÉLOS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, CÖVÉD.</p>	<p>Nyitltéri cikkek soronként 40 filléért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak</p>
---	---	--	---	--

HEGEDÜS SÁNDOR.

Az elmúlt hét legnagyobb szenzációja Hegedüs Sándornak a kereskedelemügyi miniszterségről való lekötése, a mely váratlanul majdnem azon időben következett be, midőn a parlamentben az ő miniszteriumának költségvetésére került volna a sor, melyet ő állított egybe s így remélhető volt, hogy a tárgyalásnál azt szintén ő fogja képviselni.

Ennyiben a dolog váratlan volt, azonban azért még sem ment egészen meglepetés számba, a mennyiben már hónapokkal ezelőtt némely lapok révén a közönség közé szivárgott Hegedüs Sándor lemondási szándéka, mely dacára annak, hogy a fél és egész hivatalos lapok a világgá bocsátott híreket nyomban dementálták, az egész ország közönségének legnagyobb sajnálatára utóvégre még is csak megvalósult.

Az egész ország legnagyobb sajnálatára, mert a ki hazánk közéletét az utóbbi 30 év alatt figyelemmel kísérte, az tudja, hogy Hegedüs Sándor lemondásával a kormány egyik legtehetségesebb, legszorgalmasabb és legmunkásabb tagját veszítette el.

Erről tesz tanuságot Hegedüs Sándornak egész pályafutása s ugyanezt dokumentálja három éves minisztersége is.

Mint hírlapíró kezdette meg pályáját s rövid idő alatt a hírlap irodalom egyik előkelő tagja s vezércikk írója lett. Már ezen időben előszeretettel foglalkozott a pénzügyekkel és e téren olyan munkásságot fejtett ki, melylyel a közfigyelmet a legnagyobb mértékben magára vonta.

Az országgyűlésen 1875-ben mint Abrudbánya képviselője foglalt helyet. Abrudbányát képviselte 1884-ig, mely évben szülő városa, Kolozsvár is képviselővé választotta és ezen időtől fogva a kolozsváriak újra meg újra megítézték bizalmukkal és jelenleg is Kolozsvárt képviseli.

Rövid időn a képviselőházban is kivívta magának az elismerést és tiszteletet, melyet mint hírlapíró kiérdemelt. Képviselőségének negyedik évében, 1878-ban már mint a pénzügyi bizottság elnöke szerepel s ezen állásán kívül több jelentékeny törvényi javaslat referense és magyarázója.

Képviselőházi bokros teendői mellett lankadatlan szorgalommal dolgozott a tudományos téren is. Ezen érdemeiért 1885-ben a magyar tudományos akadémia levelező, 1893-ban pedig rendes tagjává választotta. Nevezetesebb művei: „Önkormányzat és pénzügy”, „Jelentés a valuta kongresszusról”, „A bankkérdésről”, „A cukor és szesz adóról” írott tanulmányai. Ezekhez járulnak: a cukor adóról, az árképződésről és törvényeiről, Oroszország pénzügyeiről, az adószemlélyről tudományos és gyakorlati szempontból írott tanulmányai.

Ezen kívül még mindig jutott elég ideje arra is, hogy egy sereg társaságnak, banknak, hazafias és jótékony intézménynek és egyháza ügyeinek intézésére is jelentékeny befolyást gyakoroljon és ezekben is kivége részét az eredményes munkából.

E rövid vázlatból is látszik, hogy Hegedüs Sándor a legdolgossabb magyar emberek egyike és hogy küzdelmes, soha lankadást nem ismerő, sikeres és eredményes munkálkodás után érte el a magas állást, a miniszteri széket.

Az akkori kormányelnök ajánlatára 1899. február 20-án nevezte ki ő felsége kereskedelemügyi miniszterre. Ez a ki-nevezés országsgazerte nagy meglepé- dést keltett és különösen ipari és ke- reskedői körökben fűttek minisztersé- géhez igen nagy reményeket.

A mint a kereskedelmi tárczát át- vette egészen új életet vitt be minisz- teriumába és az ipari körökbe. Program- jává tűzte ki a hazai fogyasztást bizto- sítani a hazai termelésnek. Ennek meg- valósítása érdekében nagy arányú ak- cziót indított nagy gyáripár teremtésére.

Három évi minisztersége alatt nem kevesebb mint hetven gyárat létesített s ezek közül ötven gyár hetven milliónyi alap tőkével már működik is, köztük egy híres angol czéernagyár, aztán egy kasszagár. Gyár alapító működésében első sorban a szövőipart fejlesztette, azon okon, mivel szövött árukra megy ki temérdek milliók a külföldre.

A már kezdetben mutatkozó szép eredmény az osztrák nagy ipari körök- ben rengeteg riadalmat keltett, úgy, hogy az osztrák napi és szaklapok elke- seregettek harcot kezdtek Magyarország ellen az új miniszter akcziójának ellen- súlyozására, de természetesen eredmény nélkül.

Nagy és nevezetes érdeme Hege- düsnek, hogy személyesen járta be az ipari gőcpontokat, hogy minden oldalról, közvetlen szemlélés és tapasztalás útján ismerje meg az ország iparát.

Maradandó alkotása a magyar ipari termelési statisztika, melyet erős kézzel megindított, hogy ipar politikájában irá- nyítója legyen.

Nagy újításokat végzett a statisztikai tudomány terén is. Alatta történt az 1900. évi népszámlálás, melylyel egybekapcsolta a foglalkozási és kis ipari statisztikát, hogy így az egész or- szág iparára kiható statisztika álljon rendelkezésére, a mi eddig nem volt meg. A magyar gyáriparról egy husz kötetes munkát adott ki, fejlesztette az áruforgalmi statisztikát, művelte a szo- cziál statisztikát, újja szervezte a bün- ügyi statisztikát és halandósági tábláza- tokat készített, hogy azok, kiknek

ilyenekre szükségük van, ne legyenek rá szorulva a német táblázatokra.

Ipar politikájának erős megnyilat- kozása volt a kis ipari szövetségek szervezésének előmozdítása, de legerő- sebb megnyilatkozása a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítése.

Okos és messzelátó intézkedések által igyekezett megővesztetni nemzet- közti forgalmunkat. A Lloyd rendes ki- viteli járatának száma tizenkettőről hu- szonhétre emelkedett az Indiába és a Japánba való cukor kivitel számára. Az Adria társasággal új szerződés jött létre új hajókra és új járatokra.

Több rendbeli intézkedés történt a folyamhajózás érdekében is.

A vasuti szolgálatban az ő minisz- tersége alatt 945.5 km. vasut kezdte meg a forgalmat.

A tarifa politika terén szép lendü- letet vett a cukor kivitel és a liszt kivitel, mind a kettő Fiumén át, továbbá a szén kivitel Ausztriába.

Nagy gondot fordított külkereske- delmi összeköttetésünk növelésére; e czélból újja szervezte a kereskedelmi muzeumot egészen gyakorlati alapokra fektetve azt s e mellett szervezte a kül- földi szaktudósítói intézményt és hogy a konzuli jelentéseket hozzá férhetőkké tegye, hetenként háromszor megjelenő kivonatokat bocsátatott nyilvánosságra, melyeket minden érdekelt fél ingyen kapott meg.

Az ő minisztersége alatt a posta szintén nagy eredményt tüntet fel. Lé- tesült 197 új postahivatal; 112 új te- legráf és 177 új telefon hivatal, ezeken kívül 16 városban új telefon hálózat. A telegráf hálózat 5492 kilométerrel, a telefon hálózat 43940 kilométerrel lett nagyobb.

Felkarolta az iparoktatást is, ennek kereteit tágitotta és eredményesen mun- kálkodott az iparfejlesztés terén is.

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

A honvéd szobornál.

Homloka van bekötözve,
Pedig szíve vérzik:
— Neki fáj csak — mit bánják hát
Azok, kik nem érzik.

Büszkeségtől, önérettől
Látszik égni arca,
De keblében lávaként forr
Szegényének harca.

Hős fejére, a mely megtört
Sok ezer villámot:
Babér helyett szemtelenül
Köszö veréb szállott.

Szegény honvéd!... Krisztusként állsz
Bámulód előtt;
Sajnálunk, kik megtapsoltak
Évekkel ezelőtt...

Ej! ébredj már, razd meg bekod,
Regen kinzó érczed,
Renegejnek haragjaitól!
A hatalmas bércek!

S omoljon bár igaz véred,
Miként egykor omlott:
Tépd le, dobd le homlokodról
Azt a hitvány rongyot!

Lökd félre a hazug angyalt,
Az incselgő kacszért:
Sikra szállva magad tedd fel
Fejedre a babért!

Legyen hát még egyszer, legyen
Ünnep a világon,
A ki szánya tekint reád
Megint hadd csudáljon:

Az idegen istent dönts le
Zsarnok táborával
S koronázd meg tenmagadat
Szíved bitorával.

Zsögön Zoltán.

A kötelesség.

Gyűrött arozu, töpördött emberke volt Wolff ur. Valami fém és lámpa áru gyárban dolgozott reggeltől estig raktárnok minőségben. Egész héten át nem lehetett őt látni a városban, csak vasárnap.

Nem is olyan régen még egészen más ember vala ő. Legény életet élt a szó teljes értelmében; járt rendszeren bálókba, estélyekre, zaurfixekre, családokhoz, zinházba; még a színésznők körül is legyeskedett. Sok átvirrasztott éjszaka után láthatunk volt: őt a maga külön kis fülkéjében város szívével halovány mozzal görnyedve az ő szívében tolt.

Volt is akkor a miatt sok baja. A főnöke- nek mindent beszartak róla: az csak az alkalomra vart, hogy megmoshasa a fejét.

— Wolff ur! En magára nagyon haragodom! Maga sokat jumpol, sokat éjszakázik. Így másnap nem tud megfelelni kötelességének. Szemmel ki- sérem magát régóta. Észrevettem, hogy maga többet enged meg magának a kelletténél. Itt a gyárban mindig van valami látogatója, a ki a gyár megtekintésének ürügye alatt magát mindig le- foglalja. A telefonot privát esélőkre használja, mert mindig van valami jó ismerős, a ki felcsilingeli.

Ez kérem bosszantó! Ez nem megy! A városban szeladonoskodik; fizetésén felül költ; átpártol egy olyan trupphoz, mely nem magához való; színészeskedik; kurizál haszontalan asszonyoknak; ünnepelteti magát össze-vissza; nevével tele van a város és azt hiszik, hogy maga itt nálam a kis király. Tehát egyszer és mindenkorra kijelentem magának Wolff ur: ezzel az életmódjával hagy- jon fel teljesen, különben — nem használhatom! Értette kérem? — És most mehet.

Wolff ur aztán imigy kezdett gondolkozni: Mire való nekem ez a sok ismerős? Csak kelle- metlenséget szerzek velük magamnak. Több nem leszek általuk semmivel s csak a kalapomat ron- gálom az örökös köszönetessel. Mire való ez a sok éjszakázás! Csak rontom vele magamat, egész- ségemet. Elmegy a pénzem; adósságba keverem magam és nem élveztem semmit. Mire valók ne- kem az asszonyok, a színésznők? Szegény ember hiábavalósága! Ugy sem érek el velők semmit. Patvarba vejük!

S Wolff ur, a mint látjuk, ekképpen csaku gyan megváltozott. Anyira megváltozott, hogy hába vont be a városba feketébe, czilinderesen, nem vette ut észre a-nki; azért ültetett egész nyu godtan a kávéházban a régi rendes helyén az ablak mellett, úgy ülték rá az emberek, mint valami idegenre. Legfőlebb egy pár ünneplőbe bujt gyári munkás köszöntötte őt az utazáról.

Wolff urnak be kellett látni, hogy az isme- retség, barátság a más efféle ma már nagyon is mulandó valami. S hogy egy nap alaposan meg- nésegette magát, elszámult becses személyével, arra a meggyőződésre jutott, hogy ő bizony áh- rázatja s aletja által is arra van predestinálva, hogy eszeptul csendesen szemléldődjék.

Mert Wolff ur negyven éves kora dacára már kopaszodni is kezdett.

Hanem a viaszavonulás nem ment ám olyan könnyen, mint a hogy azt Wolff ur elgondolta magában. Mert akadtak még olyanok, a kik érdeklődtek a raktárnok személye, illetve a gyár iránt s felkeresték foglalatosságai körben.

De ő már nem volt a régi kedves Wolff, a ki örült a látogatóknak. Vakarta a fejét és topor- zékolt bosszuságában, ha jelentették, hogy lá- togató keresi, ki szives kelausolása mellett ohaj- taná megtekinteni a fém és lámpaaru gyár he- lyiségét.

Kiméletlenség igazán, hogy némely vendég nem akart tudomást venni az ő óriási elfoglalt- ságáról. A főnök már gnyosan jegyzte meg egyébként is:

— Nem lenne szives egy fogadó órát kitűzni magának Wolff ur?

Pedig már egy jó fél éve, hogy jött hosszú valaki és mégis ily dorgatorumban részesült.

Egyszer a szép Dénesné elfogta az utadán. — No! Hát még maga él, Wolff ur! Eppen holnap akarunk kimeni magához. Egyszermind egy szép, csinos és olcsó függő lámpát szeretnék venni a kis szaloubá.

A raktárnok idegesen mosgott a szép asz- szony oldalán. Azonnal meglátáztott rajta, hogy nincsen inyére a kellemes ajánlat. Azért elég ki- méletlenül felelt.

— Kérem nagysád, mi mindenker szivesen látunk vendégeket. Csak arra kérem, hogy engem- met ne hívassanak, ha kijönnek, mert a főnököm est nem jó szemmél nézi. Nekem végtelen sok a dolgom és csak a főnök ur különös meghagyása folytán kelausolhatok vendégeket. . . .

Körülbőlül ehhez hasonló válasszal többeket rászólt le a nyakáról és örült, hogy így legalább nem lesz ellene több kifogás.

Igen nagy gondot fordított a munkás ügyekre is. Szociális intézkedései között kitűnően bevált az ipari munka közvetítő intézet, létesült a baleset statisztika, a szociális múzeum és a munkás védelem erőteljesebb szolgálására új szervezést nyert az iparfelügyelet.

A mai viszonyok között egyik legfontosabb alkotás az új autonóm vám-tarifa, mely néhány fejezet több tételének kivételével teljesen készen áll és az osztrák kormányral le is van tárgyalva.

A mennyiben a rendelkezésünkre álló adatok lehetővé tették, ezekben tüntettük föl Hegedűs Sándor miniszteri munkálkodását, megjegyezzük azonban, hogy még nyolcz törvényjavaslata van készen miniszter kollegájánál, köztük a biztosítási és a vicinális javaslatok.

Csak így vázlatosan is felsorolva óriásainak tűnik fel és valóban óriási is azon munka, melyet az érdemes férfi három évi miniszterkedése alatt végzett és ha ehhez még hozzá vesszük azokat a nehézségeket, azt a szerencsétlen állapotot, melyek kormányra lépése idején fenforogtak, akkor igen sokan hirtelték, hogy a kereskedelmi foglalkozás nem tisztességes, és széles körben hitelt adtak annak a nézetnek is, hogy a kereskedelem javára jogtalanul kizsákmányolják a mezőgazdaságot, igazán nem tudjuk, hogy azon kiváló tapintatot bámuljunk-e, melylyel e kényes és szerfelett szorongatott helyzetben feltalálta magát és sikerült neki a közvélemény bal felfogását megingatni és az érdeklődést, a vezetésére bizott gazdasági ág iránt megszerezni, vagy azon kiváló tehetség, erő és akarat előtt hajtsunk-e fejet, melylyekkel a reá bizottakat kezelte és keresztül vitte?

Minden körülmények között azonban igazság marad az, hogy az egész ország sajnálattal veszi tudomásul az ő vissza vonulását akkor, midőn testi és lelki erejének teljes birtokában megváltik azon állástól, hol nagy tehetségével és szorgalmával és bölcs belátásával még olyan sokat használhatott volna e hazának.

Visszavonulása felett különösen a székelységnek van oka a sajnálkozásra, hiszen lépten nyomon lehetett tapasztalni azon kiváló jóindulatot, melylyel a székelység iránt viseltetett. Rövid minisztersége alatt a székelység érdekében már is sokat tett és hogy többet nem tehetett, annak okát rajta kívül fekvő körülményekben kell keresnünk.

Most midőn nagy érdemei előtt a legnagyobb tisztelettel meghajolva búcsút veszünk tőle, tesszük ezt azon erős bizodalommal és reménységgel, hogy nagy tehetségeit jövőben is e haza és abban a székely nép ügyeinek előmozdítására fogja felhasználni.

Esztent nem is ment többé sehová. Pénze fölőlegét a postakártyákba kezdte berakni titokban s így teljesen nyugodtan magának és kötelességének élt.

hanem egyszer az történt, hogy a főnök megint magához hívatta.

Es mégis történetesen, hogy mit csinál maga, Wolff ur! Mit tegyek én magával? Hát ellenségem nekem vagy mi? Most meg elhíresíteli mindenütt a városban, hogy én nem fogadom szivesen a vendégeket, a kik a gyár látogatására jönnek. Nézzé! Itt van egy levél, a melyben ez áll: „Miatán hallomásból tudjuk, hogy a gyár nem fogad szivesen látogatókat, ...” stb. Utána jártam a dolognak és megtudtam, hogy az efféle híreket maga terjesztgeti. Hát kérem, ha esztent — legyen az a legcsekélyebb dolog — elleukésésbe jön a gyár üzemével, én azonnal elbocsátom. Ez az egyik! — A második pedig az, hogy egyik székelyből a másikat esik. A napokban azt a panaszt tették előttem, magára, hogy udvariatlan, durva, faragatlan ember; meglátásik rajta, hogy nem jár sehová, hogy nem művel ember stb stb. Hallom, hogy többeknek nem későn, a kiknek közömbösnek kellene, a kiknek tisztelettel tartozik. Hát tessék essential magát úgy viselni, hogy efféle panaszokat ne halljak a síjén állásához méltó életet!

S a gyűrtött emberke esztent megint bejárt a városba, mosolyogva köszönt mindenkinek, a kik csak ismerősenk volt és fünek-fának figyelmebe ajánlotta a fém és lámpára gyárat.

— **As új kereskedelmi miniszter.** Hegedűs Sándor örökebe Horánszky Nándor országgyűlési képviselő lépett. Ő Felsege a király f. hó 4-én kelt legmagasabb kéziratával őt nevezte ki a lemondott Hegedűs Sándor helyett kereskedelmi miniszterre. Horánszky Nándor politikai életünknek rég ismert alakja. Mint a szolnoki kerület képviselője 1872-be került a háza s azon időtől kezdve, leszámítva az 1878—81. országgyűlési ciklust folyton tagja a háznak. Kezdetben az akkori bal-középhez csatlakozott, 1873. végén a Ghyeczy-féle árnyalattal kilépett a pártból. 1875-ben a fuziához csatlakozott. Midőn ezen országgyűlés 1877-ben Ausztriával a közgazdasági kiegyezést megújította, Horánszky Nándor többet magával kilépett a pártból s 1878-ban megalakították az ugynevezett közjogi ellenzék s ezen időtől fogva 1899. márcziusig ennek a pártnak nemcsak egyik legkiválóbb tagja, de több éven át alelnöke, 1894. óta pedig elnöke volt. Midőn Széll Kálmán az ország-kormányzást átvette, az elnöklethez álló nemzeti párttal együtt fentartás nélkül belépett a szabadelvű pártba s Szepsiben 1899. szeptember 11-én választói előtt tartott beszédében teljes bizalmát fejezte ki a Széll kormány iránt. Horánszky háta megjelent majdnem 30 éves politikai mult áll, ezen hosszú idő alatt kiváló karakterével, következetes magatartásával, nagy tudásával és a végtelenségig kitartó, fardhatatlan munkaképességével az összes pártok tiszteletét és elismerését kiérdemelte, úgy hogy ma már képviselőházunknak egyik legtekintélyesebb alakja. Épen ezért kinevezését és az ország kormányába való belépését minden oldalról osztatlan örömmel és megleléssel fogadták. Horánszky Nándor kiváló egyénisége és kitűnő tulajdonságai teljes garanciát nyújtanak az iránt, hogy társzójával járó fontos és a hazára nézve életbe vágó kötelességeit nem csak hiven, hanem jól is fogja betölteni a jeles elődje által megkezdett uton tovább fog haladni és iparunk s kereskedelmünk felvirágoztatására a még szükséges alkotásoknak egész hosszú sorozatát fogja megvalósítani. Az egész országgal együtt mi is örömmel üdvözöljük innen az ország keleti határ szeléről, mert megvagyunk győződve, hogy a székelység különleges állapotát munkálkodása közben magas figyelmére fogja méltatni. Horánszky Nándor a hivatalos esküt f. hó 6-án délelőtt tette le a király kezébe, hivatalának vezetését pedig e hó 7-én vette át.

— **Széll Kálmán miniszterelnök kitüntetés.** Széll Kálmán miniszterelnököt folyó évi márczius hó 6-án szokatlan nagy kitüntetés érte. A király reggel az általános kihallgatás előtt magához hívatta a miniszterelnököt a kormány-szásának harmadik évfordulója alkalmából személyesen adta át neki a *Szent István-rend nagy keresztjét*. Az elsőrendű kitüntetéshez kedves és hűszó szavakat is csatolt a felséges ur, legkegyelmesebben kifejezve legfőbb megleléését Széll Kálmán állam főfűri működése felett. A legmagasabb királyi kegynek ilyen alakban való megnyilvánulása ebben a mostani időben, midőn az ország nagy és életbevágó kérdések megoldása előtt áll, kétségtelenül igen nagy politikai jelentőséggel bír. Ezen váratlan kitüntetés csak úgy lehet értelmezni, hogy a korona Széll Kálmán törekvéseit és terveit helyesli s támogatja a iránta való bizalmát tüntetően dokumentálja. A nagy kitüntetés Széll Kálmánban, az egyének szől. De nagyon természetesen, hogy nem kizárólag a magán egyének, hanem legelső sorban a politikusan és állam férfiak, aki rendszerint inaugurálta, a tiszta választások kereszt vizén átvezetelte és konszolidálta azt a parlamentben a szabadelvű párt és kabinetje által. A magyar eszt korona felkent viselője ekként Széll Kálmánban a kitűnő politikust és államférfit részaitte bizalmának rendkívüli jeleiben. E tény egyszerűsággal magában foglalja az alaplatlan híressételek és célzatos kohlományok frappáns megfogalmazását, a melyek Széll Kálmánnak felfelé való pozícióját iparkodtak hamis színben feltüntetni vagy meggyanúsítani. Az esemény az országos folyóiratjain nagy feltűnést okozott, mert a király ritkán részesített aktív minisztert ebben a kitüntetésben és a bizalomnak a kiegyezés előtti való e megnyilatkozását erősen kommentálták. Midőn este Széll Kálmán a szabadelvű pártkörben megjelent lelkes ovációkban részesítették. A majdnem teljes számban együttlevő párttagok viharos éljenzéssel fogadták a mindenki sietett a miniszterelnököt üdvözölni.

— **Miniszterek kitüntetés.** Ploás Sándor igazságügyi miniszter a vasikonra rend első osztályú rendjelvényét kapta kétségtelenül a magyar polgári perrendtartás tervezetének elkészítéséért, mely minden részletében személyes műve. — Hegedűs Sándor állásáról lemondott, kereskedelemügyi miniszternek saját kérelmére történt felmentése alkalmával Ő Felsege szüneten az első osztályú vasikonra rendet adományozta addigi buzgó és kiváló szolgálatai elismeréséül.

— **A földadó reviziója.** A pénzügy-miniszteriumban most készül a földadó reviziója, a melyről való javaslat az egyenes adókról szóló törvényjavaslattal egyidejűleg kerül a Ház asztalára. A javaslatban lényeges rendelkezések lesznek a becsúlásokrak helyesebb kikerekítése, a feltűnő aránytalanságok és nyíltválvó tévedések megigazítása, új osztályok krealása, melyek egyes földrészeknek, vagy egész dűlőknek az egyes művelési ágak különböző minőségű

osztályaiban akár magas, akár alacsony osztályozása folytán bekövetkeztek.

— **Székelyek pusztulása.** Erről a fájdalom kérdésről szóló füzetek sora nem akar megszakadni. Legújabbban Transzylvanus irteget mely „A székely kérdés” címmel Singer és Wolfner budapesti könyvkereskedőknél jelent meg. Transzylvanus füzeté szomorú adatokat sorol föl a székelyek anyagi és erkölcsi romlásáról. Szerinte az a székely nép, mely századokon át a magyar nemzeti szervezését főtartója, a nemzeti erő és nemzeti erények letéteményese volt: nincsen meg többé. A romlás egyetemlegesen érte az urat és köznepet, az egész székelységet. Mindentől a legszomorúbb pusztulást találjuk. A székely főnemsek legtöbbje vagyonilag részben vagy egészben tönkre ment; lenézi és megvrti a munkát, kicsibe veszi a munkánepet és a tudomány embezeit; gödös és elfogult s leggyakrabban tanulatlan és korlátolt. A közeposztály sorsa még rosszabb. Ennek már csak romjai vannak meg. Hivatását a főnemesség és a nyomorban sanyló nép között teljesíteni képtelen. A nép látva erőtesztésének sikertelenségét, szűkségképpen elzúllt erkölcsileg is. Kerüli a munkát, ellenben szert csavarogni, dologtalan és részeges. A székelységnek közel egy hatoda már Romániában él. A székely legény ma már nem „a zöld erdő zugában, vad galamb bugásán” nevelkedik, a székely leány búcsújáról, a székely anya jószágáról a Hargita bércei között új dal nem hangzik többé. A pusztulás főokai az új birtokrend, az ingatlanok könnyű forgalma, a közlegelők fölöztsáa, az erdők fölprédálása, a kisiparnak s a régi kereskedelemnek lötkrejutása. Az orvoslásnak is első sorban a földművelés újírtremtséa körül kell kezdődni s e tekintetben Transzylvanus utal Páris Frigyes javaslatára, mely a székely kisgazdák szervezését sürgeti. Fontos kérdés az olcsó hitel, a birtokviszonyok rendezése, a folyók hajózásának kihasználása stb. Igaza van irónknak abban, hogy mindenekelőtt egészséges közszellemet kell teremtenünk, át kell formálnunk az erdélyi társadalom vezető eszméit. Az E. M. K. E. ebben az irányban eddigelé jóformán mit sem tett. Tény az, írja a szerző, hogy ez a gazdag egyesület önállósáa óta semmi nagy dologt nem végzett. Transzylvanus füzetét ajánljuk politikusaink és gondolkodóink figyelmébe. B. H.

A székely kérdéshez.

A Magyar Földhitelintézet székelyföldi akciója.

A székely kérdés ma már országos ügynek mondható. Alig mulik el a nap, hogy ne olvassunk messze kiható tervezetekről. A tervezet azonban még nem elég arra, hogy a székely nép s különösen az oly nagyon eladósodott kisbirtokosok boldoguljanak.

Míg országoszerte tervezetnek s különböző módokat ajánlgatnak, addig a Székelyföld anyavármegyéjében derekasan megindult és folyamatba van a székely birtokosok magas kamatu és legnagyobb részben idegen pénzintézeteknél levő adósságaiknak konvertálása. Ez pedig — tudvalevőleg — a székely kérdés egyik legégetőbb szükségletét képezte.

Azok a panaszok, a melyek a székely nép gazdaság hanyatlásáról és eladósodása miatt az utóbbi év folyamán mind sürűbben felhangzottak, felkeltették a Magyar Földhitelintézet érdeklődését is. Hollaky Arthur, Udvarhelyvármegye főispánjának memorandumából a Földhitelintézet meggyőződött arról, hogy a székely nép hanyatlásának, elszegényedésének — egyebek mellett — egyik legfőbb oka az, hogy a székely kisgazdák és kisbirtokosok eddigelé nem juthattak olcsó hitelhez és a különböző takarékpénztárak által nyújtott drága kölcsönpénznek 12—15 százalékos kamatait a székely kisgazda meg nem bírja. Ehez jár a Udvarhelyvármegyében meg a székely egyleti első takarékpénztár bukása, mely a már amugy is elanyagartott székely kisgazdát a kölcsönök felmondása és behajtása révén pusztulással fenyegette.

Az itt változt állapotok hatása alatt a Magyar Földhitelintézet meg a mult év végén elhatározta, hogy törlesztéses kölcsönnyel hozzájárul a nyomorított helyzetből való kibontakozáshoz és pedig annál inkább, mert tudja van, hogy a hazai pénzintézetek között a legolcsóbb kölcsönök a Magyar Földhitelintézet nyújtja. E. évi január 10-én kiküldötték megbízottait Székely-Udvarhelyre s a vármegye irányadó emberijöl a főispán által összehívott értekezlet után működésüket azonnal, még január hó elején megkezdették és azóta állandóan folytatják.

Eddig több, mint 500 székely kisgazda folyamodott 1 millió koronát meghaladó kölcsönért. A kiküldöttek az eddig megértett helyszini becslések alapján, mintegy 150.000 korona kölcsön megosztását javasolták s ezt a tekintélyes összegget az intézet a f. évi február hó folyamán már meg is szavazta. A kötelezvények aláírása, telekkönyvi bekebelezése éppen most van folyamatban, úgy, hogy a folyamodók első sorozata már néhány nap múlva felzabaldul terhes kölcsönre alól és megkapja az intézet járadékszerű olcsó kölcsönét.

A Magyar Földhitelintézet a székely törlesztéses kölcsönöket nem árfolyam szerint, hanem névszerűn teljes készpénz összegében fizeti ki. A kölcsön után az adós 5 százalékos évi járadékot fizet, félévi utólagos részletekben, a melylyel a kölcsönt ötven év alatt teljesen törleszti. Az 5 százalékos évi járadék 4 százalékos kamat, 0.64 százalékos a törlesztés, 0.06

százalék a tartalékalaphoz való járulék és 0.30 százalékos egy alap képzésére fordítatik, melyből visszatérítetik az az összeg, melyet az intézet a mindenkori árfolyam különbözetre előlegez.

A kölcsön vagy annak legalább 200 kor. része bármikor, minden felmondás és kárpótlás nélkül visszafizethető.

A helyszini becsléseket, a telekkönyvi bekebelezéseket és a kölcsönüggyben szükséges összes teendőket a kiküldöttek teljesen díjtalanul végzik; úgy, hogy a folyamodókat csak a szabályszerű bélyegkiadások terhelik.

Az intézet szabályai keretében akként tette lehetővé a kisebb gazdáknak a kölcsönhöz jutást, hogy megengedi legfeljebb öt folyamodónak csoportosulását egy 2000 koronás kölcsön felvételére, egyenkint legalább 400 koronával.

Ezt az akcióját az intézet újabbban kiterjesztette és jelentkezeseket az összes székely vármegyék területéről elfogad.

Ezek a föltételek azt mutatják, hogy a Magyar Földhitelintézet rendelkezéséhez hiven, minden anyagi haszon kizárásával, magasabb nemzeti szempontok által vezéreltetve vállalkozott a székely nép támogatására és azt már részben meg is valósította.

Nem áll érdeklünkben, hogy sem egyik, sem másik pénzintézet mellett, avagy ellen állást foglaljunk — székely testvéreink rovására. Azonban azt igenis bázafias kötelességünknek ismerjük, hogy székely kisbirtokosaink figyelmét a Magyar Földhitelintézet kölcsönreire, mint hazánkban a legolcsóbbra és legelőnyösebbre irányítsuk. Ezt annál is inkább tehetjük, mert legjobb meggyőződésünk szerint — csakis a Magyar Földhitelintézet képes a székelyföldi jelenlegi földhitelügyeket teljesen megfelelőleg kielégíteni.

L-hetetlennek tartjuk, hogy székelyföldi intéző körök szüneten ne ismernek a Magyar Földhitelintézet felsorolt és egyetlen más intézet részéről sem nyújtható előnyeit. S épen azért igen csodálkozunk, hogy a helyben kínálkozó alkalmat már eddig is megragadni elmulasztották akkor, midőn székely népünk talpa alatt megindult a föld.

Félre a kicsinyes klikk érd-ekkel! A föld értéket képvisel. Szabadítsuk föl a székely birtokosokat, állítsuk talpra és segítsük úde, friss levegőhöz, mert a mostani légáramlat fullasztó — a székely nyelvén szólva — valóságos „döglesztő”.

Székelyföldi intéző és irányadó férfainkat kérve-kérjük, ne tekintsek esetlegesen azt, hogy az első lépést nem ők tették ebben az irányban, hanem a célt, mely — ismételjük — bázafias, nemes, emberbaráti és a mely egyedül megfelelő székelyföldi viszonyainknak.

Elvégre is a Magyar Földhitelintézet csak földbirtokra ad kölcsönt. Míg pl. a Magyar Jelzalog-Hitelbank — mely közelebbről Sepsz Szegedre szintén megbízottait kiküldi — bérházakra is hitelt nyújt alapszabályai értelmében.

Miatán pedig a Magyar Földhitelintézet jelentékenyebben előnyösebb — székely kisbirtokosaink részére, mert olcsóbb földhitelt nyújthat: a józan gondolkodás világosan azt mutatja, hogy osszuk meg a szerepkört a két intézet között. A Magyar Jelzalog-Hitelbank segíten a székelyföldi városok legnagyobb részben szintén nyomott viszonyok között élő háztulajdonosain és mi vegyük igénybe bérházakra nyújtandó igen előnyös kölcsönöket, melyek 40 évi törlesztéssel 5.40 százalékos kamat, kezelési és tőkertörlesztési hányad mellett ad.

Ezt megfontolandónak tartjuk és következetesnek, mivel a Magyar Földhitelintézet működési körét amugy is kiterjesztette az összes székelyföldi vármegyékre. Már pedig semmi sem volna megindokolható, hogy a székely népünkre előnyösebb helyett — sanyarú viszonyaink között — a nem sokkal ugyan, de mégis drágább pénzt vegyük igénybe s a már működésében levő Magyar Földhitelintézetnek mintegy konkurrencziát csináljunk, holott — ismételjük — a Földhitelintézet nem magán, hanem tisztán hazafias közérdeket óhajtot szolgálni akkor, midőn megbízottait a Székelyföld természetszép központjára kiküldötte — a székely népünk segítségére, éppen a legvalóságosabb pillanatkban.

Aztán sem a Jelzalog-Hitelbanknak, sem pedig székely népünknek nem tennék jó szolgálatot, ha — megtudvan a kisbirtokosok, hogy a Földhitelintézet kölcsönre előnyösebbek — néhány hónap múlva újabb kölcsön-műveletekkel terhelnek, illetve a Jelzalog-Hitelbank kölcsönre konvertálás alá kerülnek; s mint az vármegyékben megtörtént. A Jelzalog-Hitelbank így sem végez kisebb értékű segítséget, sőt ezek után most már valóban hazafias misziót teljesítena a megjelölt téren.

Egyelőre ennyit szükségesnek tartottunk az intéző körök szives figyelmébe ajánlani.

Betegh Pál.

Mi volnának mezőgazdáink teendői?

Általánosan elismert dolog, hogy mezőgazdánk a nevezetesen a kis gazdák jelenlegi helyzete igen kedvezőtlen. Nem csak a földbirtokra nehezedő adók és egyéb kősterhek, továbbá a termelési költségek s az egyáltalán megrágult életviszonyok, hanem az értékesítés nehezebb volta s a termények árának súlyos hova-tovább mind kétévessebbé teszik a mezőgazda boldogulását.

Ezek a súlyos viszonyok nemcsak hasámban, hanem más államokban is fenállanak. Igen, de más államokban megletták és felismerték a veszélyt a állam és társadalom egyaránt kutatják annak okait a megszüntetésére keresik a módokat és eszközöket. Gazdasági egyesületek és szövetségek alakultak a mezőgazdaság minden ágazatában. A telepítés, kivándorlás, a kis- és középbirtokos osztály megmentése, a jelszavak terjedése, a telekkönyvek rendezése napirenden vannak a foglalkoztatják a kormányokat, de különösen az érdekelt gazdákat.

Nálunk is hírlapok, röpiratok, társaságok hirdetik, hogy mezőgazdaságunk állapota válságos, a középbirtokos osztály tönkrement, a kisbirtokos osztály szűlének indult, tengődik a mindinkább terjed közöttük az az áramlat, hogy a hasán kívül keressék boldogulásukat.

A baj tényleg nagy is, de még fokozódhatik, ha csak azzal elégszünk meg, hogy szószoki híveivel előadott beszédekben főként a fehér asztalnál, vagy egy-egy szépen megirt vezércikkben járjuk fel panaszainkat mezőgazdaságunk szomorú sorsa felett a nem lépnünk a tettek mezőjére. Kevés szónoklat, kevés cikk, de valamivel több cselekvés volna kívánatos arra, hogy a bajok bár részen megcsinálhassanak. A cselekvés, a tett azonban kevés, várunk. Várunk pedig arra, hogy a közeli veszedelmet valaki fejünkről elhárítsa, nevezetesen az államra, kinnek úgy vélik legtöbbször, kötelessége a polgárok érdekei felett őrködni, azoknak megelégedését és jólétét biztosítani s elégsz tartja, ha előadja baját s ezzel kötelességét megtette; az orvoslás aztán az állam feladata.

Igaz, az állam érdeke polgárainak megelégedését, jólétét biztosítani, de az érdekelt közeget elmozdítva nélkül csupán egy magában sok oldalú kötelessége mellett ezen feladatot teljesíteni nem lesz képes soha. Különösen az utóbbi időben mezőgazdaságunk terén sok helyen láthatunk gondokodásti törekvést a utávaltal talán bírjuk is jókárta támogatását, de be kell látnunk mezőgazdaságunknak, hogy érdekeiket csak az ő részvételük mellett lehet megóvni, csak ők képesek bajaink orvoslását feltalálni, azt sikerrel alkalmazni. Egyesülésben van az erő. Ilyenkor fel annak igazságát, egyesítsék erejüket a siker nem maradhat el.

Más államokban, a hol a kisbirtokos osztály a miénkéhez hasonló viszonyok közepébe jutott, szövetségi uton a társulást már is hatalmas módon teremtette meg ugyanarra, hogy pl. Franciaország és Szászországban számos molnár és sütőszövetkezet is virágozik. A környékbeli helységekből a pékek a szövetségekhez vonulnak, azon felül többnyire kenyert is vesznek át elárulásos céljából. A tagok a kenyeret a malomból, vagy a legközelebbi raktárból kapják, azonkívül a szövetséget saját kocsijával is házhoz küldi a kenyeret az egyes tagoknak. A tagok tehát vagy kicserélik gabonájukat kenyérre és korpa ellenében, vagy eladják azt a szövetségnek s vesznek kenyeret készen.

A szövetségi érdekösséget különösen a kis- és középbirtokosoknak kell szem előtt tartaniuk. A nagybirtokosok elég erős arra, hogy önmagában is megálljon, a kis- és középbirtokos pedig egymagára hagyatva könnyen elvész a mai kor hatalmas érdek közegeiben. Mindenfélét látjuk a különböző érdek csoportok egyesülését; látjuk azt, hogy az előbbre haladt nyugati államokban, de különösen Amerikában a leghatalmasabb vállalatok is egyesülnek, összerakják millióikat s olyan hatalmat fejtenek ki, melyek hatását a messzeségből még mi is megérezzük.

A nagy birtokos helyzete nálunk is aránylag sokkal kedvezőbb, mint a kis- és középbirtokosoké. A nagybirtokos minden gazdasága folytatásához szükséges tárgyat olosbiban szereshet a terményeit mindig jobban értékesítheti, mint a kis- és középbirtokos. Ez pedig onnan van, mert a nagybirtokos nagyobb tőkével nagyban gazdálkodik.

Következőképp a nagybirtokos jobban is értékesíti terményeit, mert a különféle gazdasági gépekkel, eszközökkel jobban megtudja művelni földjét, jobban tudja kezelni gabonáját a nem kénytelen eladni terményét úgy, mint a kisbirtokos sokszor még lábán állva.

Ezek az előnyök miért volnának elérhetetlenek a kisbirtokosok részéről. Megszerezhetik ők is a megak részére mindenes előnyüket, olcsóbban szereshetik az eszközleiket, vásárolhatnak gazdasági gépeket, jobban értékesíthetik terményeiket, megszereshetik a szükséges forgatókét, ha egyesülnek, szövetségek flilerei összegyűjtése által, a miket igen sokszor a korcsmán a tisztaszövetkezet megtrónására elfecsérelnek.

A gazdasági termeléshez szükséges anyagok és eszközök közös beszerzése, a közös értékesítés, a hitel szervezése szövetségi uton: ez adja meg a kisbirtokosnak az erőt, ez hozhatja őt azon helyzetbe, a mely a nagy birtokosok előnyét képviseli. Alakítsunk tehát gazdasági szövetségeket s szervezzük a termeléshez szükséges anyagok és eszközök közös beszerzését s a közös értékesítést, mert csak is az egyesített erő pótolhatja azt a hiányt, a mit az egyedül saját erejére utalt és szorult kisbirtokos egyén magától fedezni nem képes.

A Székely Társaságokból.

(Monstre küldöttség. — Földmívelő iskola Seps-Szentgyörgyön. — Áll. polg. leány iskola Kézdivásárhelyen.)

A szászregényi székely társaság f. hó 1-én nagy összejövetelt tartott, melyre meghívta a marosvásárhelyi iparkamarát és az ugyancsak oda való székely társaságot is. Az összejövetel egyedüli tárgya a székely körvasút tárgyában a kormányhoz küldendő nagy depétáció megbeszélése volt. Elhatározták, hogy a székely körvasút gyors kiépítését küldöttség útján fogják a kormánynál kérelmezni és a küldöttség vezetőjére Kemény Kálmán báró, főrendiházi alelnökölt és valóságos belső titkos tanácsost fogják felkérni. Hogy lesz-e és mi az eredménye a monstre küldöttségnek, azt annak idején majd meg fogjuk látni. Mindenesetre azonban nagyon ohajtandó volna és valóban itt lenne az ideje, hogy a már annyiszor kérelmezett és a törvény által is biztosított székely körvasút kiépítéséhez végre valahára hozzá fogjanak. Már az építés megkezdése is sokat segítene a székelység jelenlegi állapotán, a kiépítés pedig nagy lendületet a magárgész székely ügynek.

A sepsi-szentgyörgyi székely társaság egy székely földmívelő iskolának Háromszékvármegyében való felállításán fáradozik. E célból memorandumot dolgozott ki és azt Pótsa József valóságos belső titkos tanácsos, főispán útján a vallás és közoktatásiügyi és a földmívelésiügyi miniszterekhez fel is terjesztette.

A memorandum szerint a gazdasági viszonyok Háromszékvármegyében alaposan megváltoztak. A tagosítások a legtöbb községben fogantattak és a birtok egy tagban áll tulajdonosának rendelkezésére, hogy azt szabaddon és ok nélkül megvessze ha csakugyan ez tenné akkor abból még a mostani nehézság gazdasági viszonyok között is bizonyára nagyobb jövedelmet húzhatna.

Dehát baj van. A rendszeres gazdálkodáshoz a legnagyobb rész nem ért és jól lehet az alapfeltételek meg vannak, azt kihasználni nem tudja, jönnek a családások s kész a veszedelem és a tönkremenet.

Hogy ez be ne következék a sepsi-szentgyörgyi székely társaság az államot és társadalmat hívja fel annak megfontolására, hogy mit lehetne tenni és első sorban minő alkotásra volna szükség, hogy értelmes, szakértő és szorgalmas gazdálkodságot lehessen nevelni.

Ők azt hiszik, hogy iskolák által sokat lehetne elérni, de nem olyan iskolákkal, melyek eddig elé kísérleteztek.

Ezutan jellemzi a memorandum a háromszékvármegyében a gazdasági viszonyokat. A vármegyei községek kevés kivétellel 2000 lélek számon alul állanak és alig van község, melyben egy-egy birtokos 100 holdon felül rendelkezék. Az ilyen birtok már a nagy birtokosok közé sorolható. Olyan birtokos, kinél 30—100 hold birtoka van, egy-egy községre alig 5 esik s így a 30 holdon alól kisbirtokosok száma az összes birtokosoknak 90 százalékát teszi.

A nagybirtokosok vagyoni és társadalmi állásuk folytán a mezőgazdaság helyes vezetésében kiképezhetik magukat s ennek alapján tudnak rendszeres gazdálkodást folytatni. De a gazdak fenmaradó 90 százaléka nincs olyan helyzetben, hogy a szükséges előismereteket a maga számára megszerezhetné, mert a memorandum szerint sem az ugynevezett minta gazdaságok, sem pedig a paraszt gazdaságok nem váltak be. A nép fejlődésének irányt adni nem tudtak, szóval eredményt felmutatni képesek nem voltak.

Ugyancsak nem vár eredményt a memorandum a gazdasági táli tanítasoktól, valamint a gazdasági ismétlő iskoláktól sem.

Ezen ezért olyan iskolát akar a kisgazdak számára felállítani, mely a legszükségesebb elméleti képzésen felül a gyakorlat elsajátítására is alkalmas.

Ilyen iskolát 40 tanuló számára egyelőre Seps-Szentgyörgyön akarnak felállítani. A tanítás két évfolyamra lenne felosztva és teljesen díjmentes lenne s a mellett a tanulóknak ingyen élelmeztenének és ruháztatnának is. A tanulókat a kisgazdak 15—18 éves fia gyermekei közül választják fel, még pedig évenként huszan. A tanítás gyakorlatilag is kiterjedne mindazon gazdasági ágakra, melyek a vármegyében divatban vannak. Minden gazdasági munkát maguk a növendékek végznének. Az iskola gazdasága 30—40 holdon rendeztetnék be, melyből kert, kaszáló, szántó s külön kísérleti telep lenne kialakítva, hogy a növendékek két év alatt az egész gazdaság szervezetével és a helyes munkálkodással gyakorlatilag is megismerkedhessenek, hogy értelmes gazda és kitűnő munkás legyen belőlük.

Az iskola fentartási költségeit részben maga az iskola gazdasága fedezné, többi része pedig az állam, a vármegye, egyes községek és magánosok alapítványaiól kerülne ki.

A memorandum szerint egy ilyen iskola lenne a mezőgazdaság fejlesztésének alapja, az ilyen iskola teremtené meg rövid idő alatt azon gazda közösséget, mely hivatala lesz értelmes, szorgalma és erkölcsi főlénye által a székelység földművelésének és közgazdasági fejlődésének alapját megvetni.

Az ilyen művelt kisgazda itthon maradna, az annyira szeretett földet megtartaná és természetesen szaporodása által a népességet emelné s általában oly társadalmi tényező lenne, mely

ellenállási képessége és szívóssága által teremtettt nehézséggel megküzde, állam alkotó erejét a közös előmozdítására fordíthatná.

Ezutan meleg hangon felhívja az állam vezetői férfait, a vármegyét és a társadalom minden tagját, hogy egy ilyen iskola felállításában és fentartásában működjenek közre, hogy a józan és jóra való székely nép itthon a saját földjén boldogulhasson és akkor más hasonló alkotásokkal együtt el lehet érni, hogy a székely kivándorlóktól vagy más nemzeti elzűlléstől nem kell félni.

Rövid kivonattal szivesen ismertettük a sepsi-szentgyörgyi székely társaság jóra való törekvését, ámbár szintén megvalljuk, hogy ez iskolához egyáltalán nem fűztünk valami vérmes reményeket, mert tudjuk, hogy Háromszéknek három gazdasági irányú felsőnépiskola állott rendelkezésre melyeket azonban idők folytán talán éppen azért, mert céljukat elérni nem tudták, másféle iskolákká változtattak át.

Azonban lehet, hogy most a viszonyok változtával egy kisebb szabású gazdasági iskola elérné célját. Mi szintén ohajtjuk, adja Isten! A kézdívásárhelyi székely társaság is mozog. Memorandumot készít polgári leányiskolájának államotatási ügyében. Jó és nemes cél, minél előbb sikerüljön.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

Csikaszereda, márczius 10.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülésének, mely Becze Antal alispán elnöke alatt tartottott meg, kevés tárgya volt s azzal is alig egy óra alatt végeztek.

Az előfordult ügyek közül következőket tartottuk felemlitendőnek:

Tudomásul vette és egyuttal a gerygyői járás főszolgabirjának közzététel végett kiadott rendeletét a bizottság a kereskedelmi miniszter azon leiratát, hogy a vármegyének területén átvonuló marosvásárhely—gyergyó-szentmiklósi közút ugynevezett „Bucaini“ szakaszának áthelyezési munkáiból a folyó évben a 24. 29—31. százevény közötti és a művelés szerint 107.028 korona 88 fillér értékű képviselő munkák végrehajtását elrendelte és utasította a csikaszeredai építészeti hivatalt a szóban forgó munkák házi kerelésben és első sorban Csik- és Udvarhely vármegyék inszenges lakosainak alkalmazásá mellett leendő végrehajtására, mely utóbbi tekintetben az építészeti hivatalnak a megye alispánjával érintkezésbe lépését is meghagyta.

Lux Sándor szeredai lakos engedély nélkül és szabály ellenére kijavított házának lebontása tárgyában hozott két egybehangzó határozatot a belügyminiszterhez felbabezven, ennek rendeltéből az ügy harmadfokban is tárgyalás alá vétetett s a bizottság a szabályellenesen újja alakított ház elhagyását elrendelő első fokú határozatot jóváhagyása mellett a ház lebontására kiűzött határidő meghosszabbításra iránti kérelemnek sem adott helyet, mert eltekintve attól, hogy a felebbezhez ezuttal is a két elsőfokú hatóság egybehangzó határozata ellen adatott be, nem láthat semmi elfogadható indokot a jogervényes határozat következményeinok enyhítésére.

A kerületi anyakönyvi felügyelő javaslata alapján Agoston József szenttamási és Kocz József szentmihályi anyakönyvvezetők tisztelődjának 200—200 koronára való felemelése a kormánynál javaslatba hozattott.

Kászonyi Aliz, Feltz és Impér községek képviselőtestületének a járási főszolgabiró és az anyakönyvi felügyelő által is pártolt kérésre folytatott elhatározott, hogy a jakabfalvi kerületre fordított eddigi 380 korona ezen kerület megozintetésével a kászonyi anyakönyvvezető helyettes jelenlegi javadalmasaához esatottassék és az így 980 koronát tevő javadalmasz még 20 korona állami segélyvel 1000 koronára egészítessék ki, azon hozzáadásal, hogy a jelzett szervezkedés akkor lépjen életbe, mikor a most betöltve lévő állomások egyike üresedésbe jó.

Salamás község azon kérését, hogy területén egy csendőrségi őrs felállításra eszközöltetnék ki, a bizottság a kolozsvári csendőr-kerületi parancsnokához további intézkedés végett áttenni határozta.

Kozti Simon s társai kászony-jakabfalvi görkath. lakosok az alsóki főszolgabiró azon határozata ellen felebbeztek, melylyel a községi iskola épületéhez kijelölt fák behordási kötelezettsége alul kért felmentést megtagadta.

A bizottság azon beigazoltt ténykörülmény folytán, hogy a képviselőtestületnek idevonatkozó és szabályszerűen kihirdetett határozata ellen nem a kellő időben, hanem elkésvo évek felebbezéssel, ezt mellőzve az ügy érdemleges birálatába nem bocsátkozott, azonban megjegyezte, hogy a megtagadott határozatnak azon lakosokkal szemben való alkalmazását, kik tanítóes gyermekeiket saját hitfelekesztéük iskolájába járatták és annak fentartásához hozzá járulnak, a határozat jogerőre jutása dacára sem tartja méltányosnak.

Ferenzy Károly győ-szentmiklósi főesperes az alispán azon határozata ellen felebbezött, melylyel a terhére két igaz napaszám után előírt közmunka tartozás kötelezettsége alul felmentésre irányuló kérésével elutasítottott.

A bizottság a felebbezés mellőzésével az alispán határozatát helyben hagyta.

Győ-Kilyénfalva község képviselőtestülete a Tölgyes község által terhére kirótt 550 korona 2

fillér községi pótdadó ellen felebbezven, annak helyadatott s a kiróvás megsemmisítettott.

Monaság községben a felekeseti iskolai tanítók hátralekös javadalmaszát felhajthatlannak bizonyulván, bár kintt, hogy az iskola fentartott nem képes törvényes kötelezettségeinek megfelelni s így az iskola fentartása a felekeseti jelleg mellett biztosítottnak nem tekinthető, a bizottság az 1893. évi XXVI. t.-cz. 9. §-ának utolsó pontja értelmében való eljárát nem követhette, mivel értesülése szerint az egyházi főhatóság ezen iskola rendezését és illetve iskolaház felépítését határozta el.

A taploczai tagosítás meghiusitása iránti törekvések.

Több mint három éve, hogy Taplocsa községben a birtokaránylagos többség kérelmére a tagosítási eljárás folyamatosan van, s ma már midőn oda jutott a dolog, hogy a mérnökileg kiszakított tagok birtokba és művelés alá vételről van szó, egyes elgedetlenek jogtanácsosuk közbejöttével az eddigi eljárást, mely a birtokoságnak több ezer forint kiadást okozott, megsemmisíteni s a birtok használatát a régi módon fenntartani törekednek.

A mult szöon ugyanis a szántóföldek a birtokosság kérsze folytán, a nélkül, hogy a munkát a kataszteri igazgatóság által felülvizsgáltatott volna a tagosító mérnök által kihasitattak s az eljáró törvényes bíró által az egyeseknek birtokba adattak.

Ezt az eljárást a birtokosok közül többen megfelebbezven, a kir. tábla a birtokba adást megsemmisítette a munkát felülvizsgáltatáig.

Mint hogy a birtokosság földjeit a bizonytalanság miatt a mult évben sem tudta rendszeresen használni, s az egész határ ugyazóval paragon hever, az ősi szántás, vetés elmaradt és a lakosság a legnagyobb aggodalommal tekint a jövőbe, mindezek arra indították a birtokosság jó nagy részét, hogy a törvényesítés egy kérvényt adtak be, a régi státuszú fenn tartásáért, kifejezven abban a tagosítási eljárás végleges beszüntetése iránti ohajtásukat is.

Ennek a kérelemnek a tárgyalására Kovács Lajos eljáró bíró, hogy a birtokossági többség valódi akarattal konstatalhassa a mult szombatra a törvényesítés tanácskozási tervébe az összes birtokosságot meghívta, melyen több mint háromzáz ember jelent meg, kik közül az elégedetlenek lármás hangon követelték a régi állapot fentartását. Kovács bírónak, ki a tárgyalást megnyitotta és az ügyet előadta nagy nehezen s egyes lármásoknak megbírásgolással való fenyegetése után sikerült a tárgyalást bevezetni.

Mindenek előtt meghallgatta azon egyőneket, kik már az új tagokra tárgyalás és építkezés által beruházásokat tettek, szántottak és vetettek. Azután a birtokosságot nyilatkozat tételre hívta fel, mire Csedő István, Becze Antal, Nagy Sándor, Lajos Ferencz, Kovács János, Pál Gábor meggyőző érvekkel mutatták rá a tagosítás bevezése elleni törekvések hasznalanságára és helytelenségére, kérés az érdekeltek megszavaztatását, hogy a netán okozandó költségek azokra hártassanak, kik a befejezés küszöbén álló ügyet meghiusítani törekcsenek.

Száva Lukács hangsulyozva a tárgyalás törvénytelenségét, továbbá Rancz Ignác, Skopos József, Csedő Pál és mások az eljárás helytelenségét s egyeseknek feltűnő módon való megkárosítását hangoztatva, tiltakoztak az új tagok művelés alá vétel ellen.

Erre Kovács Lajos bíró felhívta a birtokosságot, hogy a kik a tagosítás fentartását s az új tagok birtokbavételét kívánják, vonuljanak ki a terembe, s a régi állapot fentartását kérék maradjanak benn. Ez óriási zaivaj között megtörténvén, kintt hogy az utóbbiak nagy kisebbségben vannak.

Egyébiránt a dolog érdemében már most mi sem változtathat, mert a tagosítást egyáltalán meghiusítani semmiféle lármás tömegnek nem lehet, s ezért annál rosszabbul cselekedzenek azok, kik öns érdekéből az elégedetlenséget a nép között szitják, nem gondolva azon károokra, melyek abból a birtokosságra haramolnak.

Lehetnek s talán merültek is fel ugy a becsülésné, mint a kihatásnál visszaélésnek, de ezek a kataszteri felülvizsgálatnál és a végleges birtokbaadásnál jórészt megszüntethetők lesznek, mire a jogszerelem elenyésztetése végett szükség is lesz.

A csikaszeredai iparos ifjusági önképzőkör estélye.

A helybeli iparos ifjuság önképzőkör e idényben már ötödik ismeretterjesztő összejövetelét folyó hó 2-án tartotta meg a Romfeld-féle nagyteremben, ez alkalommal is igen nagy érdeklődés mellett. A meglehetően nagy terem, mely hét óra felé még koutgott az ürességtől, fél nyolcz óraker már szűkülőleg megtelt közönséggel, melynek sorában városunk polgársága volt nagyobb számmal képviselve.

Az estélyt pontban 8 óraker Lakatos Mihály t. elnök nyitotta meg rövid beszéddel s felkérte a közönséget a mai program szives meghallgatására.

Elsőnek Orbán Irén jelent meg a podiumon és igen nagy hatással szavalta el Szabó Jónok „A vak“ című szép és hangulatos költeményét. Orbán Irén már több ízben léttak és hallottak szerepelni, méltóságát mindig tetszéssel kísérte a közönség, de nem emlékezünk rá, hogy oly alkalommal előtérbe lépett volna része, mint ezen alkalommal. A kisasszonynak

Veress Sándor dr.
fogorvosi műterme
nehai Lázár Domokos örökösei házában
az emeleten [4] 10-10
rendelés naponta 1/2-2-1-4-1.

A ki birtokára rendkívül kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönt akar felvenni, vagy konvertálni forduljon „Pénzintézet” jellegű alatti a „Csiki Lapok” kiadóhivatalához.

Ó. cs. és kir. Fenségek GIZELLA főhercegnő és JÓZSEF főherceg védnöksége alatt álló fiú és leánygyermemek biztosítására alakult
INTÉZETEK BUDAPEST.

A leány gyermek intézetnek állománya 1900. évi mérleg szerint:
Biztosított tőke: 128,940.000 korona
Könyvek száma: 103.566 korona
Díjtartalék és díjvittelek 35 389.000 korona.
Az 1900. évre eső osztalék, a tagok által befizetett díjak után 7% legnagyobb tökéletességű kiházasítási biztosítás.

Pl. Egy 30 éves apa (anya, gyám.) 2 éves leánykájára javára egy 2000 korona összegű tőkét biztosít; a negyedévenként fizetendő díj 29 koronát tesz. Ha a szerződő már egy év leforgása alatt halna meg, úgy minden további díj-fizetés megszűnik és a 2000 korona a leány férjhezmenetelekor kerül kifizetésre, ezenkívül a szerződő (apa, anya, gyám) elhalálzásától a biztosított tőke esedékessége napjaig évente elöltelesen egy 200 korona nevelési járadék fizetetik ki az özvegy vagy gyám kezéhez. A míg tehát a szerződő összesen 116 kor. fizetett volna be, eme fenforgó esetben 2000 korona tőkét és a mellett 3400 korona nevelési pótlékot, összesen tehát 5400 koronát fizet ki a Gizella gyűjt. [74] 1-3

A fiú gyermek intézetnek állománya 1900. évi mérleg szerint.
Biztosított tőke 43.883.234 korona.
Biztosítéki alap 6.847.315-93 kor.
Tagok száma 34.115.

Egyik biztosítási módozat feltűnő előnye.
Pl. Egy 30 éves apa (anya, gyám) 2 éves fia részére egy 2000 koronás tőkét biztosít; ezért negyed évenként 21 kor. 80 fillért fizet. Az apa, illetve a szerződő elhalálzása esetén a további díjfizetés megszűnik és a biztosítás érvényben marad. A biztosított fiú a cs. és kir. Osztrák-Magyar hadseregbe, a hadi tengerészet, vagy a honvédséghez besoroztatása esetében a következő előnyökben részesül. Ha egy éves önkéntesi szolgálatot teljesít, úgy kivánságára havonta 170 korona, ha 3 éves szolgálatot, úgy minden 3 hónapban 178 kor. pótlékot (ezulag) huz: ezen felül a szolgálati idő letelte után legkésőbb 24-ik életévének december 31-én 1200-1400 korona besorozási jutalomban részesül.

A biztosított leány, fiú elhalálzása esetében az összes befizetett díjak minden levonás nélkül azonnal visszafizetnek. Az osztalék minden 5 évben kerül kifizetésre. Az 1901-ik évi jelentés (zárszámadás) f. évi május havában lesz kihoesajtvá.

Bővebb felvilágosítás, esetleg prospektussal készséggel szolgál:
GERINGER FERENCZ
erdélyi részfelügyelőnk, Gyergyó-Szentmiklóson.

Kiadó!
Egy öt szobából, konyhából, kamrából és 2 pinczéből álló szép, jó és egészséges kőház istállóval két kerttel Csik-Várdotfalván azonnal vagy Szent-György nap-tól számítva olcsón kiadó, esetleg eladó. [73] 1-3
Értekezhetni lapunk kiadóhivatalában.

Szám 141. kj. 902. [76] 1-1
Árverési hirdetmény.

Alólított községi előjáróság részéről közhírré tétetik, hogy a Madaras II-ik határ rész „Nagysarok” nevű havason a Jávárdi patak melletti közlegelőn lévő s a község tulajdonát képező 900 drb körülbelül 600 nsz. méternek megfelelő kereskedelmi s ezen kívül a még ott található más mennyiség Csik-Dánfalva község házában 1902. év március hó 22-en d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladatik.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község házában tekinthetők meg.
Kelt Csik-Dánfalván, 1902. március 7-én.
Az előjáróság.

Állást nyernek.
Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőrnokok, notárszervezők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előzetési ára 1/2, évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Itók Szilárd-utca 27. Aláírási beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyílt térben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdéseket legkésőbb esütörtökig fogad el a kiadóhivatal. [66] 2-12

Sz. 500/902. [66] 2-2
Árverési hirdetmény.

Csik-Szentgyörgy és Bánkfalva községek közbirtokosságának tulajdonát képező „Bence” és „Saj” patakra hajló erdőterületen azaz összesen 65485 k. holdon található 60760 tömör köbméter gömbölyű lucfenyő haszonfa, valamint 327 tömör köbméter jegenyefenyő haszonfának a 11124-1/2-900. számú földmivelésügyi m. kir. miniszteri magas rendelettel zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen egyszerre való eladása engedélyeztetett. Kiküldési ár 115000 korona, azaz Egyszáz-tizenötezer korona.
A versenytárgyalás 1902. évi március hó 21-én d. e. 9 órára Csik-Szentgyörgy-Bánkfalva község házához ujong kintüzetik.
Árverési szándékozók felhívattak, hogy a kiküldési ár 10%-át banatpénz gyanánt az árverező bizottság kezéhez tegyék, írásbeli zárt ajánlatokhoz pedig, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be — szintén fentti összegű banatpénz, vagy megfelelő értékű óvadékképes értékpapír melléklendő.

Az ajánlatban a vételár számokkal és betűkkel tisztán és olvastóan kiirandó, továbbá határozatlan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, banatpénzzel el nem látott, valamint utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.
Az árverési és szerződési feltételek a csik-szentgyörgyi körjegyzői irodában és a csikszeredai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kelt Csik-Szentgyörgyön, 1902. március hó 1-én.
Puskás Lajos s. k., **Basa Dénes s. k.,**
körjegyző. községi bír.

Országszerte elismert, erős csontu gyorsfejlődésű és edzett elsőrendű
Magyar bikák
kiválóan tiszta csiruképes és olcsó oberndorf [26] 6-9
Répa mag
50 kilón felül minden mennyiségben kapható
Gr. Telesi Arvéd ur
drassói uradalmában u. p. Kozsca.

130. vb. szám. [70] 1-1
1902.
Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1901. évi 11378. számú végzése következtében Dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt csikszeredai takarékpénztár javára Dombi Gergely és társai csik-madarasi lakosok ellen 175 korona s jár. erejéig 1902. évi január hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 610 kor. 10 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. Váncsa Jánosnál lovak, szekerek, tehén, borjak, széna, deszkák és eke taligával, Dombi Gergely-nél borjak, széna és szekér, Váncsa Albertnél széna, szekér és deszkák nyilvános árverésen eladatkak.
Mely árverésnek a csik-szeredai kir. járás-bírószék 1901. évi 10942. számú végzése folytán 175 korona tökékövetelés, ennek 1901. évi július hó 15 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 61 korona 9 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csik-Madarason leendő eszköz-lesére 1902. évi március hó 19-ik napjának delelőtti 9 óraja határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogallatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Csik-Szeredán, 1902. évi február hó 20-ik napján.
Ábrahám Márton,
kir. bír. végrehajtó.

15-1902. [68] 1-1
vb. szám.
Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdi-vásárhelyi kir. törvényszék 1898. évi 4200. polg. számú végzése következtében Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd által képviselt kézdi-vásárhelyi kisegítő takarékpénztár javára Káson-altizi András Ignác, Káson-im-péri Balázs Sándor és társai ellen 240 korona s jár. erejéig 1899. évi december hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogallatt és 1401 koronára becsült követ-kező ingóságok, u. m. András Ignác tulajdonát képező ökrök, juhok, sertések, szekerek, széna, liszt és buza, ugy Balázs Sándornál az 1898. évi V. 178/3. számú végzés folytán felülfogallt ökrök, tehének, bivaly, tinók, juhok, szekerek, széna, gabona és tűzifa nyilvános árverésen eladatkak.
Mely árverésnek a csik-szentmártoni kir. arásbíróság 1898. évi V. 178 I. számú végzése folytán 120 korona tökékövetelés, ennek összes járuléka és a bíróság már megállapított költségek erejéig Káson-Altizen és folytatólag K. Impériben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszköz-lesére 1902. évi március hó 19-ik napjának delelőtti 10 óraja határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogallatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Csik-Sztmártonon, 1902. évi február hó 24-ik napján.
Gondos István,
kir. bírósági végrehajtó.

Az „Erdélyi erdőipar részvény-társaságnak romániai határon levő kezelőrségénél [64] 2-3
Egy nős kantinos
kerestetik Oly egyének, kik a román nyelvet tökéletesen bírják, előnyben részesülnek. Sajátkezűleg irt ajánlatok a családi állapot feltűnretésével „Erdélyi Erdőipar részvénytársaság Kovászna 2^a ezüre küldendők.

Csik-Gyimesen, a vasut állomás-szal szemben
Egy belső telek
5 szobás uri lakással (tűzetnek is berendezhető) gazdasági épületekkel, szabad kézből eladó. Megkeresések Zathureczky Bálint gyergyó-kilyénfalvi körjegyzőhöz intézendők. [75] 1-1

Csik-Szentdomokoson alólirt vegyeskereskedésében [71] 1-1
Egy fiatal kereskedő segéd
azonnal alkalmazást nyerhet. A ki a mészároságban csak csekély jártassággal bír is, előnyben részesül.
CSÁSZÁR DONÁTNE.

Faeladási hirdetmény.
Csikvármegye közönsége tulajdonát képező Gyergyó-Felső-Tölgyes II-ik határterésében fekvő Uz és Vereaviz völgyi erdősegeiben 1050.05 k. holdon megbecsült mintegy 77913 tömör köbméter gömbölyű lucfenyő haszonfa és mintegy 42377 tömör köbméter gömbölyű jegenye fenő haszonfa és mintegy 109125 tömör köbméter, külön nem választékolt, gömbölyű bükk md- és tűzifának az 50665-1900. számú magas miniszteri rendelettel zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverésen egyszerre való eladása engedélyeztetett.
Kiküldési ár 237879 korona 90 fillér azaz Kétszázharminchétezer nyolczszázhatvenkilenc korona és 90 fillér.
Az árverés 1902. évi március hó 19-én d. e. 9 órakor a megyei magánjavak igazgatójának a vármegyeházán lévő helyiségében fog megtartatni.

Árverési szándékozók felhívattak, hogy a kiküldési ár 10%-át banatpénz gyanánt az árverező-bizottság kezéhez tegyék, írásbeli zártajánlatokhoz pedig, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, szintén fentti összegű banatpénz, vagy megfelelő értékű óvadék képes értékpapír melléklendő.
Az ajánlatban a vételár számokkal és betűkkel olvastóan kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak feltétlenül aláveti.
Az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, banatpénzzel el nem látott, valamint utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.
Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becsülésre vonatkozó közelebbi adatok a magánjavak igazgató hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. [62] 1-3
Csikvármegye magánjavainak igazgató tanácsától Csikszeredán, 1902. évi február hó 24-én.
Becze Antal, **Mihály Ferenoz,**
alispán, elnök. jegyző.
129. vb. szám. [69] 1-1
1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1901. évi 11148. polg. számú végzése következtében Dr. Fejér Antal csikszeredai ügyvéd által képviselt csikszeredai takarékpénztár javára Eröss Lina és társai csik-szépvízi lakosok ellen 46 kor. s jár. erejéig 1901. évi december hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 860 koronára becsült következő ingóságok u. m. Szatmári Donouk és neje-nél tehének és borjak, Eröss Linánál ökrök nyilvános árverésen eladatkak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járás-bírószék 1901. évi V. 1083/4. számú végzése folytán 46 korona tökékövetelés, ennek 1901. évi június hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 42 korona 27 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csik-Szépvízen leendő eszköz-lesére 1902. évi március hó 21-ik napjának delelőtti 9 óraja határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.
A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogallatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Csik-Szeredán, 1902. évi február hó 20-ik napján.
Ábrahám Márton
kir. bírósági végreh.

Nagy nyomtatvány raktár!
Kisebb alaku 75 kr., közép alaku 1 frt 40 kr., nagy alaku 1 frt 80 kr. 100 ivenkint
Kaphatók Györgyjaka b Márton utódánál, Csikszeredában.

Egy szalon berendezés

igen szolid kivitel külföldi gyártmány 2 ablak 1 ajtó draperiával és 1 zongora szabad kézből eladó. Tudakozódní: Adler Józsefnél, Csik-Szeredában. [59] 4-4

Árleszállítás!

Boraim arát a nagy készlet miatt tetemesen alább szállítottam. Kiskendi gr. Vay Abraham-féle kitűnő minőségű asztali bor literenként borvisszel 88 fill., a háztól elhordva 72 fillér. O-borok szintén leszállított áron kaphatók. Kimérés személyes felügyelet alatt történik. Tisztelettel HELVIG G. JÁNOS, Csikszereda.

Képes levelező-lapok és husvétii cikkek

a legnagyobb választékban kaphatók Györgyjakab M. utódánál, Dresznándt Viktornál.

Tudositás!

Tudomásra hozom bérteni kívánóknak, hogy a „Hargitai fürdő” ez évi jogait, — esetleg több évre is — albérlébe kiadom.

Továbbiakra felvilágosítással szívesen szolgálók.

Csik-Mádéfalván, 1902. március 10.

[79] 1-1

Mesko Jakab.

„Magyar közélet”

Politikai, Társadalmi, Közgazdasági, Jogi, Irodalmi és Művészeti Szemle. Megjelenik havonként kétszer, minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztik: Dr. Halmai Elemér és Zsigány Árpád. Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Fél évre 10 korona. Negyed évre 5 korona. Előfizetéseket elfogad Györgyjakab M. utóda, Dresznándt Viktor könyvkereskedése Csikszeredában.

ARJEGYZÉK VALÓDI ERDÉLYI HEGYI BOROKRÓL.

Év-folyam	Fehér borok hordókban.	Árak 100 literenként	Év-folyam	Borok üvegekben árák üveggel.	7 dec. liter	35 dec. liter
1899	Szászsebesi	18-20	1890	Pecsénye bor	55	30
1897	Szászsebesi	23	1893	Rózsamáli	65	35
1896	Szászsebesi	25	1889	Leányka	65	35
1895	Szászsebesi	25-26	1889	Tramini	65	35
1893	Szászsebesi	26-27	1890	Rizlingi	65	35
1893	Házi jegy	28	1890	Muskatály legfinomabb.	65	35
—	Régiebb évfolyamok	28-35	1893	Burgundi	65	35
1893	Külföldi menti	30	—	Budai sashegyi	70	35
1890	Csemege bor	40	—	Carbenet noir	65	35
1890	Muskatály legfinomabb	45	—	Vörös bor	65	30
1889	Szászsebesi pecsénye bor	40	1889	Ráczi úrmös (Wermuth)	55	35
1889	Rizling legfinomabb	45	—	Aszu finom	90	55
1889	Leányka	45	—	—	—	—
1892	Tramini legfinomabb.	45	—	—	—	—
—	Aszu finom	90	—	—	—	—
1893	Burgundi	55	—	—	—	—
1893	Rózsamáli	55	—	—	—	—
—	Vörös borok hordókban.	—	—	—	—	—
—	Erdélyi vörös	35	—	—	—	—
—	Carbenet noir	45	—	—	—	—
—	Ráczi úrmös	35	—	—	—	—

Az árak Szász-Sebesen 3 havt váltó mellett értendők, vagy készpénz fizetésénél a számla keltétől 30 nap alatt 2% leszállítás mellett. Rendelvényeket közvetít: GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA, Csikszeredában.

Szabott árak!

MEGLEPŐ OLCSÓSÁG!

A tavaszi és nyári idényre személyesen tett bevásárlásomról vissza térve, van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy minden a szakmámhoz tartozó, csak is a legujabb és legjobb minőségű árucikkeim a szokottnál sokkal nagyobb választékban és bizonyos körülmények folytán az eddigiekkel össze sem hasonlítható olcsó árban kaphatók.

Ismétlen megemlítem, hogy árucikkeimet a létező legkisebb százalékra és nagyobb bizalom kedvéért csak is SZABOTT ÁRAK mellett árusítom el.

Éppen ezért tisztelettel kérem az igen tisztelt közönséget, hogy saját érdekükben e különös kedvező alkalmat figyelembe venni és üzletemet becses látogatásukkal szerencsétleni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Merza Rezső,

női- és férfi divat-üzlete, Csikszeredában.

[78] 1-3

Szabott árak!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a piacz-utczában, SZOPOS BÉNI házában levő minden igényeket kielégítőleg berendezett

Nyerges és kárpitos üzletemre

Üzletembe minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel elvállalom és ezt csinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközölöm.

Raktáron tartok mindenféle rugányos divánokat 40-200 koronaig és garnitúrákat; úgy hogy itt mindenki beszerezheti szükségletét ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban. Továbbá kész kocsik is raktáron vannak.

Végül a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívom azon körülményre, hogy kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva maradtam

Kiváló tisztelettel **Bájer Ferencz,** nyerges és kárpitos Csikszereda, piacz-utczában.

[2] 7-10

T. Bájer Ferencz urnak Csikszeredán. Tisztelettel értesítem, hogy az ön által készített Eszterházy hajtókecsi úgy külső eszt. mint jóság tekintetében teljesen kilógástalan. Ugyszintén a kocsifóddel és szájjavítással teljesen meg vagyok elégedve. Minél fogva munkáit bárkinek ajánlhatom. Csik-Szentmárton, 1901. december 1. Bartalis Ágost, fészolgbíró.

Elv mindig kevés haszon, nagy forgalom!

Bátor vagyok a helyi és vidéki nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy üzletemben minden árut — az árucikkék tulhalmozottsága miatt

tetemesen leszállított áron árusítok.

Mivel már eddig is volt alkalmam a mélyen tisztelt közönségnek szolid árainról meggyőződni annál is inkább hiszem, hogy jelen esetben is meg fog tisztelni becses látogatásával és személyes meggyőződést szerezni állításon valódiságáról.

A nagy érdemű közönség szíves pártfogását kérem mély tisztelettel

Székelyhidy Sándor

női és férfi divatüzlete, Csikszereda (Hutter szállodával szemben).

[304] 11-52

Elv mindig kevés haszon, nagy forgalom!

Hauptvogel Ferencz

férfiszabó-üzlete

BRASSÓ. Fióküzlet CSIKSZEREDA.

Ajánlja gazdag raktárát bel- és külföldi szövetekből mérték után elegáns ruhák elkészítésére, továbbá jól szortirozott saját készítményű kész férfi ruharaktárát.

Hogy minden versenyt felülmuljak

Késspénzért szállítok:

1 szép zakó öltönyt különböző színben 30-40 k.	1 fin. Ferencz József öltönyt kék, szürke és fekete angol Scheviot	70-90 k.
1 fin. zakó öltönyt brüni Scheviot szövet 42-50 k.	1 fin. felöltőt	34-50 k.
1 fin. zakó öltönyt brüni kangarn szövet 48-60 k.	1 fin. felöltőt valódi angol szövet	50-90 k.
1 fin. zakó öltönyt finom angol szövet 56-68 k.	1 nadrágot finom szövetből	10-15 k.
1 fin. szaket társalgási öltönyt kangarn 55-68 k.	1 nadrágot finom angol szövetből	16-22 k.
1 fin. szalon öltönyt finom kangarn 65-85 k.		

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyors kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Versenynekön árak.

Hauptvogel Ferencz.

[71] 1-40

„VÉDJEGY”

Ferencz pálinka

(SÓSBORSZESZ)

[9] 9-50

Vértes gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében egy külső, mint belső használatra mindenképp legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyürőmódszerre (massage). Kitűnő sikkerrel használtatik csusz, kószvény, meghűlések ellen, benuások, ficzomoknál, gyulladások és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomorgörcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levet-hordóknak s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. — Valódi csak a mellékelt védjeggyel. Egy üveg 30 fillér., 1 és 2 korona. Kapható a gyógyszerárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben, Csikszeredában: Simon Jenő, Trohán József és Veress Elek uraknál, általában ott, hol plakatok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen

VÉRTES L. „SAS”-gyógyszertárában Lugoson.